ಚಲನಚಿತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳು: ಒಂದು ಇಣುಕು ನೋಟ

kannadadunia.com/live-news/libraries-in-movies-a-peek

ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಚಲನಚಿತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳನ್ನು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಆಯಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರಸಲಾಗಿದೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಕಲಿಕೆಯಿಂದ, ಪ್ರೀತಿ-ಪ್ರೇಮಗಳು ಚಿಗುರೊಡೆಯುವ ಸ್ಥಳವಾಗಿ ಸೆರೆಯಿಡಿಯಲಾಗಿದೆ. ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳು ಹಾಸ್ಯದಿಂದ ನಾಟಕಗಳವರೆಗೆ ಮತ್ತು ಆಕ್ಷನ್ ಚಲನಚಿತ್ರಗಳಿಂದ ಪ್ರಣಯದವರೆಗೆ ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಚಲನಚಿತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಬಗೆ ಬಗೆಯಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿವೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಲೇಖನವು ಕೆಲವು ಆಯ್ದು ಹಾಲಿವುಡ್ ಇಂದ ಬಾಲಿವುಡ್ ವರೆಗೆ ಹೇಗೆ ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳನ್ನು ಸೆರೆ ಹಿಡಿಯಲಾಗಿದೆ ಎಂಬುದರ ಒಂದು ಇಣುಕು ನೋಟವಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಹ್ಯಾರಿ ಪಾಟರ್ ಸರಣಿಯ (Harry Potter series) ಹಾಗ್ವಾರ್ಟ್ಸ್ ಲೈಬ್ರರಿಯು ಚಲನಚಿತ್ರಗಳಲ್ಲಿನ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ. ಈ ಗ್ರಂಥಾಲಯವನ್ನು ಸಾವಿರಾರು ಪುರಾತನ ಪುಸ್ತಕಗಳು ಮತ್ತು ಮಾಂತ್ರಿಕ ಕಲಾಕೃತಿಗಳಿಂದ ತುಂಬಿದ ವಿಶಾಲವಾದ ಮತ್ತು ಅತೀಂದ್ರಿಯ ಸ್ಥಳವೆಂದು ಈ ಸರಣಿಯಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಗ್ರಂಥಾಲಯವು ಅದ್ಭುತ ಮತ್ತು ಅನ್ವೇಷಣೆಯ ಸ್ಥಳವಾಗಿದೆ, ಇಲ್ಲಿ ಯುವ ಮಾಂತ್ರಿಕರು ಮತ್ತು ಮಾಟಗಾತಿಯರು ಮಂತ್ರಗಳು, ಔಷಧಗಳು ಮತ್ತು ಮಾಂತ್ರಿಕ ಇತಿಹಾಸದ ಬಗ್ಗೆ ಕಲಿಯಲು ಬರುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗ್ವಾರ್ಟ್ಸ್ ಲೈಬ್ರರಿಯು ನಿರ್ಬಂಧಿತ ವಿಭಾಗವೊಂದನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಅಲ್ಲಿ ನಿಷೇಧಿತ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಇರಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂಬಂತೆ ಚಿತ್ರೀಕರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದರ ಚಿತ್ರೀಕರಣಕ್ಕಾಗಿ ಆಕ್ಸ್‌ಫರ್ಡ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಭವ್ಯವಾದ ಬೋಡ್ಲಿಯನ್ ಲೈಬ್ರರಿಯಲ್ಲಿರುವ ಅತ್ಯಂತ ಹಳೆಯ ಕೊಠಡಿಯೊಂದನ್ನು ಹಾಗ್ವಾರ್ಟ್ಸ್ ಗ್ರಂಥಾಲಯವಾಗಿ
ಬದಲಾಯಿಸಿ ಬಳಸಿದ್ದು ಈ ಚಿತ್ರದ ವಿಶೇಷ.

1984ರಲ್ಲಿ ತೆರೆಕಂಡ ಮತ್ತೊಂದು ಚಿತ್ರ ಘೋಸ್ಟ್‌ಬಸ್ಟರ್ಸ್(Ghostbusters). ಈ ದೃಶ್ಯದಲ್ಲಿ, ಘೋಸ್ಟ್‌ಬಸ್ಟರ್ಸ್ ತಂಡವು ನ್ಯೂಯಾರ್ಕ್ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಲೈಬ್ರರಿಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿ ನಗರದಲ್ಲಿ ದೆವ್ವದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿ ಹುಡುಕುತ್ತದೆ. ಈ ದೃಶ್ಯವನ್ನು ಗ್ರಂಥಾಲಯದ ಭವ್ಯವಾದ ವಾಚನಾಲಯದಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರಸಲಾಗಿದೆ. ಚಲನಚಿತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಉದ್ವೇಗ ಮತ್ತು ನಾಟಕವನ್ನು ರಚಿಸಲು ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಬಳಸಬಹುದು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಈ ದೃಶ್ಯವು ಒಂದು ಶ್ರೇಷ್ಠ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಕೂಡ ಅಮೇರಿಕೆಯ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ನ್ಯೂಯಾರ್ಕ್ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಗ್ರಂಥಾಲಯದಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ದಿ ಬ್ರೇಕ್‌ಫಾಸ್ಟ್‌ಕ್ಲಬ್ (The Breakfast Club) ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ, ಗ್ರಂಥಾಲಯದಲ್ಲಿ ಬಂಧಿಯಾಗುವ ಪ್ರೌಢಶಾಲಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸುತ್ತ ಹೆಣೆದ ಕಥೆಯಾಗಿದೆ. ಈ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ವಿವಿಧ ಗುಂಪುಗಳು ಮತ್ತು ಹಿನ್ನೆಲೆಯಿಂದ ಬಂದವರು, ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಇಲ್ಲಿ ಬಂಧಿಯಾದಾಗ ಗ್ರಂಥಾಲಯದ ಪರಿಸರವು ಒಬ್ಬರನ್ನೊಬ್ಬರು ಪರಸ್ಪರ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಲು ಹೇಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಂಥಾಲವನ್ನು ಅನೇಕ ಚಲನಚಿತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರೀತಿ-ಪ್ರಣಯದ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳನ್ನೂ ಸೆರೆ ಹಿಡಿಯಲು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಅಟೋನ್ಮೆಂಟ್ (Atonement) ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ರಾಬಿ ಮತ್ತು ಸಿಸಿಲಿಯಾ ಪಾತ್ರಗಳು ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಪರಸ್ಪರ ತಮ್ಮ ಪ್ರೀತಿಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ದೃಶ್ಯವನ್ನು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಎಸ್ಟೇಟ್‌ನ ಗ್ರ್ಯಾಂಡ್ ಲೈಬ್ರರಿಯಲ್ಲಿ ಸೆರೆ ಹಿಡಿಯಲಾಗಿದೆ. ಈ ದೃಶ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಗ್ರಂಥಾಲಯವು ದಂಪತಿಗಳ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಹಂಚಿಕೆಯ ಪ್ರೀತಿಯ ಸಂಕೇತವಾಗಿದೆ, ಜೊತೆಗೆ ಅನ್ಯೋನ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಸಂಪರ್ಕದ ಸ್ಥಳವಾಗಿದೆ ಎಂಬಂತೆ ಚಿತ್ರೀಕರಣ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ದಿ ಶಾವ್ಯಾಂಕ್ ರಿಡೆಂಪ್ಷನ್ (The Shawshank Redemption) ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ, ಜೈಲು ಗ್ರಂಥಾಲಯವು ಚಿತ್ರದ ಮುಖ್ಯ ಪಾತ್ರವಾದ ಆಂಡಿ ಡುಫ್ರೆಸ್ನೆಗೆ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮತ್ತು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಸ್ಥಳವಾಗಿ ಚಿತ್ರಕರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆಂಡಿ ಡುಫ್ರೆಸೆ ಮಾಡದ ತಪ್ಪಿಗೆ ಕೊಲೆಯ ಆಪಾದನೆ ಹೊತ್ತು ಶಿಕ್ಷೆಗೊಳಗಾದ ವ್ಯಕ್ತಿ. ಅವನು ಜೈಲಿನಲ್ಲಿರುವ ಗ್ರಂಥಾಲಯದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ ಮತ್ತು ಸ್ವತಃ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯುತ್ತಾನೆ. ಒಂದು ದಿನ ಜೈಲಿನಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಜೀವನ ನಡೆಸುವ ಕನಸು ಕಾಣುತ್ತಿರುವ ಆಂಡಿಗೆ ಗ್ರಂಥಾಲಯವು ಭರವಸೆ ಮತ್ತು ಸಾಧ್ಯತೆಯ ಸಂಕೇತವಾಗುವಂತೆ ಚಿತ್ರೀಕರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ತೆರೆಕಂಡ ದಿ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಲೈಬ್ರರಿ (The Public Library) ಚಿತ್ರವೂ ಹೇಗೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಗ್ರಂಥಾಲಗಳು ಮಾಹಿತಿಗೆ ಸೀಮಿತವಾಗದೇ ಅದನ್ನು ಮೀರಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಸೇವೆ ಕೊಡಬಹುದು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ತಾಜಾ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿದೆ. ಈ ಕಥೆಯು ಗ್ರಂಥಪಾಲಕರು ಮತ್ತು ಓದುಗರ ಸುತ್ತ ಸುತ್ತುತ್ತದೆ, ಗ್ರಂಥಪಾಲಕರು ಹೇಗೆ ನೂರಾರು ನಿರಾಶ್ರಿತರು, ಮತ್ತು ಮಾನಸಿಕ ಅಸ್ವಸ್ಥರಿಗೆ ರಾತ್ರಿ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಉಳಿದುಕೂಳ್ಳಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪದಿದ್ದಾಗ ಹೇಗೆ ಪ್ರತಿಭಟಿಸುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅಚ್ಚು ಕಟ್ಟಾಗಿ ತೋರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಭಾರತೀಯ ಚಿತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳು

ಭಾರತೀಯ ಚಿತ್ರರಂಗದ ಆರಂಭಿಕ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ, ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಣಯ ದೃಶ್ಯಗಳಿಗೆ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಾಗಿ ತೋರಿಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ನಾಯಕ/ನಾಯಕಿ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಓದುವುದನ್ನು ಮತ್ತು ನಾಯಕಿ/ನಾಯಕ ಅವರ ಗಮನವನ್ನು ಸೆಳೆಯುತ್ತಾ ಲೈಬ್ರರಿಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸುವುದನ್ನು ಸಾಕಷ್ಟು ಚಿತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇನ್ನಷ್ಟು ಚಿತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥಾಲಯವನ್ನು ಶಾಂತ ಮತ್ತು ಪ್ರಶಾಂತ ಸ್ಥಳವೆಂದು ತೋರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ, ಅಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಹೇಗೆ ಪ್ರಪಂಚದ ಅವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಮತ್ತು ಪುಸ್ತಕಗಳ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಬಹುದು ಎಂಬದನ್ನು ತೋರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಭಾರತೀಯ ಸಿನಿಮಾ ವಿಕಸನಗೊಂಡಂತೆ, ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳು ಹೆಚ್ಚು ವಾಸ್ತವಿಕ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರಿಸಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದವು. ಅವುಗಳು ಕಲಿಕೆಯ ಸ್ಥಳಗಳಾದವು. ಅಲ್ಲಿ ಪಾತ್ರಗಳು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಲು, ತಮ್ಮ ಸಂಶೋಧನೆ ಅಥವಾ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಹೋಗುವಂತೆ ಚಿತ್ರಿಸಲಾಯಿತು. ಇದು ಬದಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಕಾಲದ ಪ್ರತಿಬಿಂಬವಾಗಿತ್ತು, ಅಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಜ್ಞಾನವು ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಚಲನಶೀಲತೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಮಹತ್ವ ನೀಡಲಾಯಿತು.

ಭಾರತೀಯ ಚಿತ್ರರಂಗದಲ್ಲಿ ಲೈಬ್ರರಿಯ ಅತ್ಯಂತ ಅಪ್ರತಿಮ ಚಿತ್ರಣವು 'ಜೋ ಜೀತಾ ವೋಹಿ ಸಿಕಂದರ್' ('Jo Jeeta Wohi Sikandar) ಚಲನಚಿತ್ರದಲ್ಲಿದೆ. ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಸೈಕಲ್ ರೇಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಗೆಲ್ಲುವ ಕನಸು ಕಾಣುವ ಸಂಜಯ್ ಎಂಬ ಯುವ ಕಾಲೇಜು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯ ಜೀವನದ ಸುತ್ತ ಚಲನಚಿತ್ರವು ಸುತ್ತುತ್ತದೆ. ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿರುವ ಲೈಬ್ರರಿಯನ್ನು ಸಂಜಯ್ ಮತ್ತು ಅವನ ಸ್ನೇಹಿತರು ಓದುವ ಮತ್ತು ಅವರ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಿಗೆ ತಯಾರಿ ಮಾಡುವ ಸ್ಥಳವೆಂದು ತೋರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಚಲನಚಿತ್ರದ ಕ್ಲೈಮ್ಯಾಕ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥಾಲಯವು ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸುತ್ತದೆ, ಅಲ್ಲಿ ಸಂಜಯ್‌ನ ಕಿರಿಯ ಸಹೋದರನು ಓಟದಲ್ಲಿ ಅವನ ಗೆಲುವಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗುವ ಪ್ರಮುಖ ಪುಸ್ತಕದ ಸುಳಿವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾನೆ.

ಮತ್ತೊಂದು ಸ್ಮರಣೀಯ ಗ್ರಂಥಾಲಯದ ದೃಶ್ಯವು ‘3 ಈಡಿಯಟ್ಸ್ (3 Idioits) ಚಲನಚಿತ್ರದಲ್ಲಿದೆ. ಓದುವ ಒತ್ತಡವನ್ನು ನಿಭಾಯಿಸಲು ಹೆಣಗಾಡುವ ಮೂವರು ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಜೀವನವೇ ಸಿನಿಮಾ. ಗ್ರಂಥಾಲಯವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಆಶ್ರಯ ತಾಣವಾಗಿ ಚಿತ್ರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಗ್ರಂಥಾಲಯದ ದೃಶ್ಯಗಳು ಹಾಸ್ಯ ಮತ್ತು ನಗೆಯಿಂದ ತುಂಬಿವೆ, ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಗಂಭೀರ ಮತ್ತು ಅಧ್ಯಯನಶೀಲ ಪರಿಸರದ ಹಗುರವಾದ ಭಾಗವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಹೀಗೆ ಇತಿಹಾಸದುದ್ದಕ್ಕೂ ಎಲ್ಲ ಭಾಷೆಯ ಚಲನಚಿತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳು ಮಹತ್ವದ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸಿವೆ. ಇವುಗಳನ್ನುಭರವಸೆ ಮತ್ತು ಜ್ಞಾನದ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿ, ಪ್ರೀತಿ-ಪ್ರೇಮದ ತಾಣಗಳಾಗಿ ಚಿತ್ರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಚಲನಚಿತ್ರಗಳಲ್ಲಿನ ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳು ಕೇವಲ ಪುಸ್ತಕಗಳು ಮತ್ತು ಕಲಿಕೆಯ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲ, ಅವುಗಳು ಭಾವನೆಗಳು ಮತ್ತು ಅನುಭವಗಳ ಸ್ಥಳಗಳಾಗಿವೆ.

(ಈ ಲೇಖನವನ್ನು ಅಜೀಂ ಪ್ರೇಮ್ ಜಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಗ್ರಂಥಾಲಯದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿರುವ *ಸಿದ್ಧಲಿಂಗಪ್ಪ ಎಂ ಹುಡೇದ್* ಅವರು ಬರೆದಿದ್ದು, ಶ್ರೀಯುತರು ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಮತ್ತು ಮಾಹಿತಿ ವಿಜ್ಞಾನ ಕುರಿತಂತೆ ಈಗಾಗಲೇ ಹಲವು ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ)